

De differentijs Topicis. Liber secundus.

Omnia que superioris serie voluminis expedita sunt: minus forsitan eruditius supvacanea quodammodo et quasi deperdentia videbunt. Nam cum de differentijs topicis librorum titulum legerit: omnis doctrine gradus itaque ad finem operis tendit. Mibi autem vltimum videtur quod nisi sit precognitum: ad vltiora discentis animus peruenire non possit: hi quoque qui nunc omnem primi voluminis disputationem superfluam putant: si cuncta perlegant contextioneque operis mente ac ratione collustrent: desinent profecto iudicare superpluum: quod necessario viderint in parte operis collocatum. Atque hec hactenus: sed quoniam de his que antea posuimus: id est de propositione que ratione conclusionis argumento sufficienter dictum est: nunc de argumentatione tractemus. Argumentatio est per orationem argumenti explicatio. Huius autem species due sunt: vna quidem que syllogismus: altera que vocatur inductio. Syllogismus est oratio in qua quibusdam positis et concessis: aliud quiddam per ipsa que concessa sunt: euenire necesse est quasi sint ipsa que concessa sunt. Huius definitionis rationem secundus quidem liber eorum: quibus institutio nem in categoricos scripsimus syllogismos plene continet. Sed propter intellectus facilitatem idem breuiter aperiemus exemplo. Sit enim syllogismus hic.

Omnis homo animal est.
 Omne animal substantia est.
 Igitur. Omnis homo substantia est.

Totum igitur hoc oratio est: in qua positis quibusdam et concessis. id est duabus propositionibus que sunt: omnis homo animal est: omne animal substantia est: per ea ipsa que concessa sunt: efficitur aliqd id est. scilicet conclusio: omnis homo substantia est: per propositiones enim que concessae sunt: consequentia necessario conclusionis infertur. Sunt autem propositiones: omnis homo animal est: et omne animal substantia est: atque ex his efficitur aliqd quiddam: quasi sint ipsa que concessa sunt. Concludit. n. omnis homo substantia est. Quod longe diuersum est: et ab ea propositione que dicit: omnis homo animal est: et ab ea que proponit: omne animal est substantia. Syllogismorum vero alij predicatiui sunt: qui categorici vocantur: alij conditionales: quos hypotheticos dicimus. Et predicatiui quidem sunt: qui ex omnibus predicatiuis propositionibus connectuntur: ut is que exempli gratia superius annotaui. omnibus enim predicatiuis propositionibus connectuntur. ut hic.

Si dies est lux est.
 Est autem dies.
 Igitur. Lux est.

Propositio enim prima conditione tenet hanc quoniam lux est si dies est. Atque ideo syllogismus hic hypotheticus: id est conditionalis vocatur. Inductio vero est oratio per quam fit a particularibus ad vniuersalia progressio hoc modo. Si in regendis navibus non sorte sed arte eligatur gubernator: si in regendis equis auriga non sortis euentu sed artis commendatione assumitur. Si in administratione publica non sorte principem facit: sed peritia moderandi: similiaque in pluribus conquiruntur: quibus infertur et in omnibus rebus quam quisque regi atque administrari grauius volet: non sorte accommodat sed arte rectorem vides igitur quomodo per singulas res currat oratio:

ut ad vniuersale perueniat. Nam cum non sorte regi nauim sed arte curius reipublica collegisset quasi in ceteris quoque ita se habeat quod vniuersale erat concludit hoc modo. In omnibus quoque rebus non sorte ductum sed arte principem debere proponi. Sepe autem multorum collecta particularitas aliud quiddam particulare demonstrat: ut si quis dicat. Si neque nauibus neque curribus neque agris sorte proponuntur rectores: neque rebus quidem publicis rectores sorte ducendi sunt. Quod argumentationis generum maxime solet esse probabile: et si non equam syllogismo habeat firmitatem. Syllogismus namque ab vniuersalibus in particularia decurrit: estque in eo si veris propositionibus constitutis: firma atque incommutabilis veritas. Atque inductio habet maximam probabilitatem: sed iterum veritate deficit ut in hac. Qui scit canere cantor est: et qui luctari luctator est: quis edificare edificator est. Quibus multis simili ratione collectis inferri potest: qui scit igitur malum: malus est: quod non precedit. Mali quippe notitia deesse non potest bono: virtus enim se se diligit et aspernatur contraria: nec vitare vitium nisi cognitum queat. His igitur duobus velut principibus et generibus argumentandi: duo quidem alij deprehenduntur argumentationis modi: vnus quidem syllogismus: alter vero inductio suppositus. In quibus quidem propterea sit considerare: quod ille quidem a syllogismo: ille vero ab inductio ducat exordium: non tamen aut hic syllogismus: aut ille impleat inductio. Hi autem sunt entimema: atque exemplum. Entimema quippe est imperfectus syllogismus: id est oratio in qua non omnibus antea propositionibus constitutis infertur festinata conclusio ut si quis ita dicat. homo animal est: substantia igitur est: pretermisit enim alteram propositionem qua proponitur: omne animal est substantia. Ergo quoniam entimema ab vniuersalibus ad particularia probanda contendit: quasi simile syllogismo est: quod vero omnibus que conueniunt syllogismo non vtitur propositionibus a syllogismi ratione discedit atque id imperfectum vocatur et syllogismus. Exemplum quoque inductio simili ratione copulatur et ab ea diffidet. Est enim exemplum quod per particulare positum: particulare quoddam contendit ostendere hoc modo. Oportet a Tullio consule necari Catilinam: cum a Scipione graccus fuerit iteremptus. Approbatum est enim Catilinam a Licerone debere periri quod a Scipione graccus iteremptus est. Que vtraque particularia esse ac non vltra singularem designat iterpositio personarum. Quoniam igitur parte approbat quasi inductio similitudinem tenet id quod exemplum vocamus: quod non plures quibus id efficiat: colligit partes ab inductio discedit. Ita igitur due sunt argumentandi species principales: vna que dicitur syllogismus: altera que vocatur inductio. Sub his autem: velut ex his manantia entimema atque exemplum. Que quidem omnia ex syllogismo ducuntur: et ex syllogismo vires accipiunt. siue enim entimema: siue inductio: siue exemplum ex syllogismo quasi maxime fide capit. Quod in horibus resolutiois que ab Aristotele tractatum: demonstratum est. Quocirca satis est de syllogismo differere quasi principali et ceteras argumentationis species continete. Restat nunc quod sit locum aperire. Locum namque (ut dicitur Tullio placet) sedes argumenti est. Cuius definitionis que sit vis: paucis absoluam. Argumenti enim sedes partem maximam propositio intelligi potest: partem maximam propositionis differentia. Nam cum sint alie propositiones que cum per se note sunt: tamen nihil vltius habeant quo de monstrantur: atque maxime et principales vocentur: sintque alie que fide parte ac maxime suppleant propositiones necesse est: ut omnium que dubitantur: ille antiquissimus

miam teneat probationē: q̄ ita alijs facere fidē possūt
vt ipsi nihil notius queat iueniri. Mā si argumentū
ē qd̄ rei dubie facit fidē: idq̄ notius ē: ⁊ p̄babilis eē
ops q̄ illud ē qd̄ p̄bat̄ necesse ē vt argumētis oibus
illa maximā fidē tribuant: q̄ ita p̄ se nota sūt: vt alie
na probatione nō egeāt. Sed huiusmodi p̄positio qd̄
aliquoties itra ābitū argumēti cōtinet: aliquoties
vero extra posita argumēti vires supplet ac perficit.
Exēplum quidem est ei⁹ argumēti quod maximā p̄
positionem tenet huiusmodi. Sit enim questio an sit
regnum melius consulatu. Ita igitur dicemus.

Regnū diuturnū ē q̄s cōsulat⁹: cū vtrūq̄ sit bonum.
At vero quod diuturnius est bonum eo quod parui
temporis est: melius est.

Regnum igitur melius est q̄s consulatus.

Hui⁹ igitur argumētatiōi maximā p̄positio. i. loc⁹ isert⁹
ē: illa. s. q̄ q̄ sūt diuturniora bona: melioris sūt meriti
q̄ ea q̄ parui t̄pis sūt: hoc. n. ita notū ē: vt extrinsecus
p̄batiōe nō egeat: ⁊ ip̄s alijs possit eē p̄batio. Atq̄ iō
p̄positio hec totā cōtinet p̄batiōē: ⁊ cū iude nascitur
argumētū: recte loc⁹. i. argumēti sedes vocat̄. Ut vō
extra posita p̄positio maximā vires afferat argumēto:
tale sit exemplum. Sit p̄positum demonstrare: quo
niam inuidus sapiens non est.

Qui enim inuidus est: alienis affligitur bonis.

Sapiens autem bonis non affligitur alienis.

Inuidus igitur sapiens non est.

In hac igitur argumētatiōe p̄positio qd̄ maximā nō vi
detur inclusa: s̄ argumētatiōi vires ip̄a maximā p̄posi
tio subministrat. Est. n. syllogismo fides ex ea p̄posi
tiōe p̄ quā cognoscim⁹. Quorū diuersa est diffinitio:
ip̄a quoq̄ eē diuersa. Et aut̄ i diffinitione iuidi alie
nis bonis tabescere. Qd̄ qm̄ nō venit i sapiētē: idcir
co iuidus a sapiētē sciūgitur. Est igitur vno qd̄ mō lo
cus (vt dictū ē) maxima ⁊ vltis ⁊ p̄ncipalis ⁊ indemo
strabilis: atq̄ p̄ se nota p̄positio: q̄ i argumētatiōib⁹
vel iter ip̄as p̄positiōes vel extrinsecus posita: viz tñ
argumētis ⁊ cōclusiōib⁹ subministrat. Iō aut̄ vniuer
sales ⁊ maxie p̄positiōes loci sūt dicte: qm̄ ip̄e sūt q̄ p̄ti
nēt ceteras p̄positiōes: ⁊ p̄ eas sit cōsequēs ⁊ rata con
clusio. Ac sicut locus i se corporis p̄tinet quātitatem:
ita he p̄positiōes q̄ sūt maxie: itra se oēs viz postero
rū atq̄ ip̄ius cōclusiōis cōsequētā tenēt. ⁊ vno qd̄
mō loc⁹. i. argumēti sedes dicit̄ maximā p̄ncipalisq̄ p̄
positio fidē ceteris subministrās. Alio vō mō loci vo
catur maximā differētie p̄positiōum: q̄. s. ab his du
cunt̄ terminis q̄ i q̄ōne sūt cōstituti. De q̄b⁹ deinceps
differēdiū ē. Lū. n. sūt plurime p̄positiōes q̄ maxie
vocatur: heq̄ iter se dissimiles: q̄buscūq̄ differētijs
iter se discrepēt: eas oēs locos vocam⁹: mā si ip̄e pro
positiōes maxie argumētoꝝ loci sūt: ⁊ differētijs eaz
argumētoꝝ locos eē necesse ē. Mā vniuersaliq̄ sub
stantia p̄p̄ijs differētijs cōstat: vt hominis ex ratio
nalitate q̄ eius ē differētia. Et hi loci q̄ sūt differētia
p̄positiōnū ip̄is p̄positiōib⁹ vniuersaliores existūt:
velut vniuersalior ē rōalitas hoīe. Atq̄ iō pauciores
hi loci eē de p̄hēdunt̄ q̄ i differētijs positi sūt q̄s p̄po
sitiōes ip̄e quaz sūt differētie. Oīa. n. q̄ vniuersalio
ra sūt pauciora eē cōtingit. Et iō facile sub sciētā ca
dere p̄t: quoz taz multus numerus nō est: vt cito a
memoria discentis elabatur. Que vō sūt he differen
tie melius diuisiōe p̄ducit̄. In p̄dicatiuis aut̄ q̄ōnib⁹
vnus qd̄ subiectus terminus dicit̄ alius p̄dicatus.
Nilq̄ in p̄dicatiuis questionibus aliud queritur ni
si an subiecto p̄dicatus inheret. Quod si inesse cō

stiterit: queritur ita ne in sit vt genus aut vt accidens
aut vt proprium: aut vt diffinitio. Nam si ostenditur
non inesse: nil de questione relinquatur. Nam quod
oratio non inest: nec vt accidens: nec vt diffinitio: nec
vt genus: nec vt proprium inesse potest: q̄ si inesse cō
stiterit restat questio quis nam modus sit de quatuor
inherendi. Solum vero lesse ad accidens maxime p̄
tinet. Mūc neq̄ vt gen⁹: neq̄ vt diffinitio: neq̄ vt p̄
prium inest: sed tamen inest vt accidens inesse neces
se ē. Que cum ita sint eozum locozum quos in maxi
marum p̄positiōnū differentia cōstituim⁹ faciēda
diuisio est. p̄der singula vō queq̄ currentibus mani
festius apparebit exemplis: quibus maxime p̄posi
tiones a suis differentijs distent. Etenim questiones
argumēta ⁊ p̄positiōes maximas ac p̄ncipales: eas
rumq̄ locos: id est differentias per vnumquodq̄ das
bimus exēplū. Oēs igitur loci. i. maximā differētie
p̄positiōnū aut ab his ducatur necesse ē terminis: q̄
i questione sūt positi: p̄dicato. s. atq̄ subiecto: aut ex
trinsecus assumatur: aut horū medij: qui iter vtroq̄
versantur. Eoz vō locoz qui ab his ducunt̄ termi
nis: de q̄b⁹ in questione dubitatur: duplex modus est
vnus quidē ab eozū substantia. Alter vō ab his que
eoz substantiam consequuntur. Hi vō q̄ a substantia
sunt: in sola diffinitione cōsistūt. Diffinitio enim sub
stantiā mōstrat: ⁊ substantie itegra demōstratio diffi
nitio est. Sed id quod dicim⁹ patefaciamus exēplis:
vt oīs q̄stionum vel argumentationum vel locozum
ratio colliquescat. Age enī queratur: an arbores ani
malia sunt: fiatq̄ huiusmodi syllogismus.

Animal est substantia animata sensibilis.

Arbor vō substantia animata sensibilis non est.

Arbor igitur animal non est.

Hec qd̄ ē de genere: vtrū enī arbores sub alialiū ge
nere sint ponēde q̄rit̄. Loc⁹ q̄ in vniuersali p̄positiōe
cōsistit: hic ē cui diffinitio generis nō p̄uenit: id ei⁹ cu
ius ea diffinitio ē: sp̄s nō ē. Loci superior differētia q̄
locus nihilominus nuncupatur a diffinitione. Vides
igitur vt tota dubitatio questiois syllogismi argumen
tatione tracta sit per cōueniētes ⁊ cōgruas p̄positio
nes que vim suā ex prima p̄positione custodiūt ex ea
scilicet q̄ negat eē sp̄m: cui nō cōuenit generis diffi
nitio: atq̄ ipsa vniuersalis p̄positio a substantia tracta
ē vni⁹ eoz termini q̄ i q̄stione locati sūt: vt animalis
id est ab eius diffinitione: que est substantia animata
sensibilis. Ita igitur i ceteris questionib⁹ strictim ac
breuiter locozum differētijs cōmemoratis ops vni⁹
cuiusq̄ proprietatem vigilātis animi alacritate per
cipere. Hui⁹ aut̄ loci q̄ a substantia ducit̄: duplex ē mo
dus: partim nāq̄ a diffinitione: partim a descriptiōe
argumēta ducuntur. Differt at̄ diffinitio a descrip
tione: q̄ diffinitio genus ⁊ differētijs sumit. Descri
ptio subiecti itelligētā claudit q̄busdā vel acciden
tib⁹ efficientibus vni⁹ p̄prietatē vel substantialib⁹ dif
ferētijs p̄ter genus cōueniens aggregatis. Sed he
diffinitiones que ab accidentibus sunt: tam etsi vidē
tur nullo mō substantiā demōstrare: tñ qm̄ sepe vere
diffinitionis vice ponunt̄ que substantiā demōstrat:
ille etiā p̄positiōes que a descriptiōe sumuntur: a sub
stantie loco vident̄ assumi: hui⁹ vō tale sit exēplū: q̄ra
tur enim an albedo substantia sit: hic q̄ritur an albedo
substantie velut generi supponat̄. Dicimus igitur.
Substantia ē: q̄ oibus accidentib⁹ possit eē subiectum.
Albedo autem nullis accidentibus subiacer.
Albedo igitur substantia non est.

Locus idest maxima ppositio eadez q̄ superius. Lūi⁹
eniz diffinitio vel descriptio ei qđ dicit species esse
nō conuenit id eius qđ eē spēs perhibet genus non ē
Descriptio vero substātie albedini nō cōuenit: albe-
do igitur substātia non ē. Loci differētia superior a
descriptione quā dudū locauimus in ratione substā-
tie. Sunt etiam diffinitiones que non a rei substan-
tia: sed a nominis significatiōe ducuntur: atq; ita rei
de qua queritur applicantur: vt si queratur vtz phi-
losophie studendum sit: erit argumentatio talis.

Philosophia amor sapientie est.
Huic studendum nemo dubitat.
Studendum igitur est philosophie.

Hic. n. si diffinitio rei: s; nois interpretatio argumētum
dedit quo ⁊ Tullius i Hortētio i eiusdē philosophie
vltus ē desēsiōe: ⁊ vocat grece qđe οὐνοματικὸς οὐ-
πος. Latine at nominis diffinitio. Ac de his quides
argumētis que ex substātia terminoz i q̄stione posi-
toz assumūtur claris (vt arbitroz) patefecim⁹ exem-
plis. Illuc de his dicēdū ē q terminoz substātiā
cōsequūtur. Horū multifaria ē diuisio: plura sūt. n.
que singularib⁹ substātijs adherescūt. Ab his igitur
que cuiuslibet substātiā comitātur argumenta duci
solēt: aut ex toto: aut ex partib⁹: aut ex causis vel effi-
cientibus vel mā vel forma vel fine: ⁊ ē efficiēs qui-
dē causa que mouet atq; opatur: vt aliqd explicet.

Mā vero ex qua fit aliqd: vel in qua fit. finis ppter
qđ fit. Sūt et iter eos locos qui ex his sumūtur que
substātiā cōsequūtur: aut ab effectibus: aut a corrup-
tionibus: aut ab vsibus: aut pter hos oēs a comuni-
ter accidētibus. Que cū ita sint eum prius locus qui
a toto fit ispicimus. Totum duobus modis dici so-
let: aut vt genus: aut vt id qđ integrū ex plurib⁹ par-
tibus cōstat. Et illud quidem quod vt genus totus ē:
hoc modo sepe questionibus argumenta suppeditat:
vt si sit questio: an iustitia vtilis sit: fit syllogismus.

Omnis virtus vtilis est. Hec questio de accide-
Iustitia autez virtus ē. ti: idest an accidat ius-
Iustitia igitur vtilis ē. titie vtilitas: loc⁹ his
qui i maxima ppositiōe cōsistit est: que generi adsūt
⁊ speciei adsūt: huius superior locus est a toto idest a
genere virtute. i. que iustitie genus ē. Rursus sit que-
stio: an humane res prouidentia regant. Dicim⁹ sic.
Mundus prouidentia regitur.

Humane autem partes mundi sunt.
Humane igitur res prouidentia reguntur.
Questio de accidenti: locus quod toti conuenit id cō-
gruit et parti. Supremus locus a toto. i. ab integro
quod ptib⁹ cōstat. Id nō ē mūd⁹ q̄ hoib⁹ totū ē. CA
ptibus etiā duob⁹ modis argumēta nascūtur: aut. n.
a generis ptib⁹ que sūt spēs: aut ab integri idest totius
q̄ ptes tñ ppo vocabulo nūcupātur: ⁊ de his qđē ptib⁹
bus q̄ spēs sūt hoc mō fit q̄stio: an virt⁹ mentis bene
constitute sit habitus. Questio de diffinitione: idest
an habitus mentis bene constitute sit virtutis diffini-
tio. faciem⁹ itaq; a speciebus argumētationem sic.

Si iustitia fortitudo: moderatio: atq; prudentia ha-
bitus mentis bene constitute sunt.

Hec at̄ quatuor vni virtuti velut generi subiiciuntur.
Virt⁹ ergo mētis bñ constitute ē hīc⁹: maria ppositio.
Qđ enī singulis ptib⁹ iest: id toti inesse necesse ē. Ar-
gumētū nō a ptib⁹. i. a generis ptib⁹ que spēs nuncu-
pantur. Iustitia enī fortitudo: modestia: ⁊ prudentia
⁊ virtutis spēs sūt. Itē ab his ptib⁹ que integri partes eē
dicūtur fit questio: an sit vtilis medicina: bec i accide-

tis dubitatione constituta est. Dicimus igitur.

Si depelli morbos salutemq; seruari mederiq; vul-
neribus vtile est: vtilis medicina est.

At depelli morbos: salutemq; seruari: mederiq; vul-
neribus vtile est.

Utilis igitur medicina est.

Sepe at̄ ⁊ vna q̄libet ps valet: vt argumētatiōis fir-
mitas cōstet hoc mō: vt si de aliquo dubitet: an sit li-
ber fact⁹. si eū vlt cēsu vel testō vlt vdicta manumif-
sū eē mōstrem⁹: liber fact⁹ oñsus ē: atq; be ptes erāt
dāde libertatis. Vt rursus si dubitet an sit dom⁹: qđ
emim⁹ pspicit. Dicem⁹ qm̄ si ē. Mā vlt tectū vlt parie-
tes vlt fūdāmēta ei desūt ab vna rursus pte factū est
argumētū. Cūciet at̄ i substātijs nō solū: verū et in
mō tpib⁹ q̄ntitatib⁹ i loco totū ptesq; respicē. Id enī
qđ dicim⁹ semp i tpe totū ē. Id qđ dicim⁹ aliqñ: i tē-
pore ps ē. Rursus si simplr aliqd pponam⁹: i modo
totū ē. Si cū adiectiōe aliq̄ pars fit i mō. Item si oia
dicim⁹ i quātitate totuz dicim⁹. Si nō aliqd quātita-
tatis excerpsumus quātitatis ponimus ptē. Eodē mō
⁊ i loco qđ vbiq; ē: totū ē: qđ alicubi ps. Horū autez
oīum hec cōsequēter dētur exēpla: a toto ad ptē fm̄
tēpus. Si deus semp ē ⁊ nūc ē: a pte ad totū fm̄ mo-
dū. Si aīa aliquo mō mouet: ⁊ simpliciter mouetur.
Mouet aut̄ cū irascit: vniuersaliter igit̄ ⁊ simpliciter
mouet. Rursus at̄ a toto ad ptes i quātitate. Si ves-
tus ē appollo i oib⁹ vates: vey erit i dīrrbū roma-
nos supare. Rursus i loco: si de⁹ vbiq; ē ⁊ hic ē. CSe-
qtur igit̄ loc⁹ q̄ nūcupat̄ a causis: sūt nō plures cau-
se. i. que pncipiū mot⁹ pstat atq; efficiūt: vel spērū
formas subiecte suscipiūt: vel pp eas aliqd fit: vel q̄
cuiuslibet forma ē. Argumētum igit̄ ab efficiēte cau-
sa: vt si qs iustitiā nālem esse velit ostendere dicat.
Congregatio hominum naturalis est.

Iustitiam vero fecit congregatio hominum.

Iustitia igitur naturalis est.

Questio de accēti: maxima ppositio quoz efficiētes
cause sūt nāles: ipa quoq; sūt nālia: loc⁹ ab efficiētis-
bus causis. Qđ. n. cā vniuscuiusq; id efficit eā rē: cu-
ius causa ē. Rursus si quis mauros nō habere arma
cōtēdat: dicet idcirco armis minime eos vti q; ferrū
deest illis maxima ppositio vbi materia deest: ⁊ qđ
ex materia efficiē desit loc⁹ a materia. Vtrūq; vō ab
efficiētib⁹ ⁊ a materia vno noīe a causa nūcupat̄. eā
enī id qđ efficit: atq; id qđ operātis actū suscipit: ei⁹
rei q̄ efficiē cause sūt. Rursus a fine sit ppositū sic: an
iustitia bona sit: fiet argumētatio talis. si beatū eē
bonū ē: ⁊ iustitia bona ē. hic enī est iustitie finis: vt si
quis fm̄ iustitiā viuat: ad beatitudinē pducatur. ma-
xima ppositio cuius finis bon⁹ ē: ipsū quoq; bonuz
est. loc⁹ a fine. Ab eo vō qđ cuiuslibet forma ē ita: nō
potuisse volare dedalū: quoniā nullas naturali for-
ma pēnas habuissz. maxima ppositio tātū quēq; pos-
se q̄stū forma nālis sua pmissit loc⁹ a forma. CAb ef-
fectib⁹ nō ⁊ corruptionib⁹ ⁊ vsib⁹ hoc modo. Māz si
dom⁹ bonū ē: ⁊ constructio dom⁹ bonū ē: ⁊ si bonū ē
cōstructio domus: bonū est domus. Rursus si destru-
ctio dom⁹ maluz est: bonuz est domus: ⁊ si bona ē do-
mus: maluz est destructio dom⁹. Et si bonū equitare
est: bonus equus est. ⁊ si bonus est equus: bonū ē eq-
tare. Est autē primuz quidē exempluz a generationi-
bus: quod idē ab effectib⁹ vocari potest. Secūdū a
corruptionibus. Tertiu⁹ ab vsibus. omniū autez ma-
xime ppositiones: cui⁹ effectio bona ē: ipsū quoq; bo-
nuz ē: ⁊ eōuerso. Lūi⁹ corruptio mala ē ipsū quoq;

bonū est ⁊ econuerso. Et cuius vsus bonus est: ipsum quoq; bonū est: ⁊ econuerso. **C**A communiter accidētibus argumenta fiunt quotiens ea sumunt accidētia: que relinquere subiectum vñ non possunt vel non solent: vt si quis hoc modo dicat. Sapientē non penitebit. penitētia enī malū factū sequit̄. Quod q̄a in sapiente nō cōuenit: nec penitētia qdē. **Q**uestio de accidētī. **M**axima ppositio cui nō uest aliqd ei nec illd qd eius ē cōsequēs ueste potest. **L**oc⁹ a cōmuniter accidētīb⁹. **E**xpeditis igit̄ locis his q ab ipsis terminis in q̄stione positis assumunt̄: nūc de his dicēdū ē: qui lz extrinsecus positi: argumenta tamē q̄stionib⁹ subministrāt. **H**i vō sūt vñ ex rei indicio: vñ ex similibus: vñ ex maiore: vñ a minore: vñ a pportione: vel ex oppositis: vñ ex trāsumptione. Et ille qdē locus qui rei iuditiū tenet: ē huiusmodi: vt si dicam⁹ id esse qd vñ omnes iudicāt vñ plures: ⁊ hi vel sapientes: vñ fm vnamquamq; artū penitus eruditi. **H**uius exēplū ē celū eē volubile: q̄ ita sapientes atq; astrologi doctif fini iudicauerūt. **Q**uestio de accidētī. **M**axima ppositio quod omnibus vñ plurib⁹ vñ sapiētib⁹ hominibus videt̄: ei cōtradici nō oportere. **L**ocus a rei iudicio. **C**A similib⁹ vō hoc modo. Si dubitet̄ an hominis sit propriū bipedem esse dicimus. **S**imiliter inest equo quadrupes: vt homini bipes. **N**on est autem equo quadrupes propriū. **N**on est igitur homini bibes propriū. **Q**uestio de proprio. **M**axima ppositio: si qd similiter inest nō ē ppiū: nec id de quo querit̄ esse propriū potest. **L**ocus a similibus. **H**ic vō i gemina diuiditur hec. n. similitudo aut i q̄litate aut i quātitate cōsistit sed i quātitate paritas nuncupatur. **I**n qualitate similitudo. **C**Rursus ab eo qd ē magis. **S**i q̄ratur an sit aīalis diffinitio: qd ex se moueri possit: dicim⁹ sic. **M**agis oportet animalis diffinitionem esse q̄ naturaliter viuat quā q̄ ex se moueri possit. **N**on ē autē diffinitio aīalis q̄ naturaliter viuat. **N**ec quidem igitur que minus videt̄ diffinitio esse q̄ ex se moueri possit: aīalis diffinitio putanda est. **Q**uestio de diffinitione. **M**axima ppositio: si id qd magis videtur inesse non inest: nec id quod minus videbitur inesse inerit. **L**ocus ab eo q̄ magis est. **C**A minorib⁹ vō conuerso modo. **N**ā si hominis diffinitio est aīal gressibile bipes: cūq; videat̄ min⁹ esse diffinitio hominis q̄ aīal rationale mortale: erit diffinitio hoīs aīal rationale mortale. **Q**uestio de diffinitione. **M**axima ppositio. si id qd minus videt̄ inesse: uest: id quod magis videbitur ueste: ferit. **M**ulte aut diuersitates locorū sūt ab eo quod ē magis ⁊ minus argumenta ministrātū: qd i expositione topicorum Aristotelis diligentius persequuti sumus. **I**tē ex pportione vt si q̄rat̄: an sint sorte eligendi i ciuitatibus magistratus: dicimus minime: q̄ nec i nauibus quidem sorte gubernator p̄ficif: est enim pportio. **N**am vt sese gubernator habet ad nauim: ita magis stratus ad ciuitatem. **H**ic aut locus distat ab eo q̄ a similibus ducitur. **I**bi enim vna res vnicuilibet alij cōparatur. **I**n pportioe vō nō ē similitudo rerum: s; qdā habitudinis cōparatio. **Q**uestio d accidētī. **M**axima ppositio: quod i vnaquaq; re euenit id i ei⁹ pportionali euenire necesse ē. **L**ocus a pportioe. **E**x oppositis vō multiplex ē locus. **Q**uattuor enim sibi met opponūt modis: aut enī vt cōtraria aduerso sese loco cōstitutata respiciūt: aut vt puatio ⁊ habitus: aut vt relatio: aut vt affirmatio ⁊ negatio. **Q**uorū discre-

tiones in eo libro qui de decem predicamētis script⁹ est: cōmemorate sunt: ab his hoc modo argumenta nascuntur. **C**A contrarijs si queratur an sit virtutis propriū laudari: dicam non quia nec vitij quidem vituperari. **Q**uestio de proprio. **M**axima ppositio contraria contrarijs conueniunt. **L**ocus ab oppositis idest ex contrario. **C**Rursus in questione sit positus: an propriū sit oculos habentium videre. **D**icaz nō eos nāq; qui vident: alias cecos esse contingit. **N**am in quibus est habitus: in eisdem poterit esse puatio ⁊ quod est propriū non potest a subiecto discedere. **E**t quoniam veniente cecitate visus abscedit: non eē propriū habentiū oculos videre conuincitur. **Q**uestio de proprio. **M**axima ppositio vbi puatio abesse potest: habitus propriū non est. **L**ocus ab oppositis fm habitum ⁊ puationē. **C**Rursus sit i questione ppositum: an patris sit propriū procreator rem esse. **D**icam recte videri quia filij est propriū procreatum esse: vt enim sese habet pater ad filij: ita procreator ad procreatum. **Q**uestio de proprio. **M**axima ppositio oppositorū ad se relatiuorū propria ⁊ ipsa ad se referunt. **L**oc⁹ a relatiuis oppositis. **C**Ite sit i questione ppositū: an sit animalis p̄puz moueri. **N**egēt quia nec inanimati quidē ē propriū nō moueri. **Q**uestio de proprio. **M**axima ppositio: oppositorū propria opposita esse oportet. **L**ocus ab oppositis fm affirmationē ⁊ negationē. **M**oueri enī et nō moueri fm affirmationē ⁊ negationē sibi met opponuntur. **E**x trāsumptione vō argumentū hoc modo sit: cū ex his terminis i qbus questio cōstitutata ē: ad aliud qdā notius dubitatio transferret̄: ⁊ ex ei⁹ p̄batione ea que in questione sunt posita cōfirmant̄: vt Socrates cū quia posset i vnoquoq; iustitia q̄retet omnē tractatū ad reipublice trāstulit magnitudinē: atq; ex eo qd illic efficeret: in singulis etiā valere cōfirmavit. **Q**ui locus a toto forsitā esse videt̄. **S**ed quoniā non inheret his de qbus proponit̄ terminis s; extra posita res hoc tātū: q̄a notior videt̄ assumit̄. **I**dcirco ex trāsumptione loc⁹ hic cōueniētī vocabulo nuncupatus est. **S**i vō hec trāsumptio ⁊ i nomine: quotiēs ab obscuro vocabulo ad notū argumētatio trāstulit hoc modo: vt si q̄ratur an philosphus inideat sitq; scognitū: qd philosphi significet nomen. **D**icimus ad vocabulū trāstulentes notū non inuidere quia sapiens sit. **N**oti⁹ vō est sapientis vocabulū q̄ philosphi. **A**c de his qdem locis qui extrinsec⁹ assumuntur: id dictū est. **N**unc de medijs disputabitur. **C**Medij autē loci sumunt̄ vel ex casu: vel ex conuigatis: vel ex diuisione nascētes. **C**Asus ē alicui⁹ no minis pncipalis inflexio in aduerbijs: vt a iustitia in flectit̄ iuste. **C**Asus est igit̄ a iustitia id quod dicimus iuste. **C**Coniugata vero dicunt̄ que ab eodē diuerso modo deducta fluxerunt: vt a iustitia iustū iust⁹. **H**ec igit̄ inter se ⁊ cū ipsa iustitia cōiugata dicuntur: ex qbus omnib⁹ prompta sūt argumēta. **N**am si id quod iuste est bonū est: ⁊ quod iustū est bonū est: ⁊ si qui iustus est bonus est: ⁊ iustitia bonū est. **N**ec igit̄ fm p̄rij nominis similitudinē cōsequunt̄. **C**Medij vero loci appellant̄: quoniā si de iustitia querit̄: ⁊ a casu: vel a cōiugatis argumēta ducunt̄: neq; ab ipsa substantia p̄prie atq; cōiuncte: neq; ab his q̄ sunt extrinsec⁹ posita vident̄ tradi: sed ex ipsorū casib⁹ idest qdā ex ipsis leui mutatioe deductis. **I**ure igit̄ hi loci medijs inter illos q̄ ab ipsis ⁊ eos q̄ sunt extrinsecus collocant̄. **C**Restat loc⁹ a diuisione q̄ tractat̄ hoc modo.

Omnis

Omnis diuisio vel negatio fit vel partitione. Negatione fit vt si qs ita pñuciet. Oē animal aut habz pedes aut nō hēt. Partitione vō velut si qs diuidat: Ois homo aut est sanus aut eger. fit autem vniuersa diuisio vel generis i spēs: vel totius in partes: vel vocis i significaciones proprias: vel accidētis i subiecta: vel subiecti in accidētia: vel accidētis i accidētia. Quorum omniū rationē i eo libro diligentius explicui quem de diuisione cōposui. Atqz idcirco inde ad horz cognitionē cōgrua petātur exēpla. fiunt autem argumētationes p diuisionē: tū ea lēgregatione que p negatiōem fit: tū ea que p partitionē. Sed qui his diuisionibz vtuntur: aut directa ratiocinatione contēdunt: aut i aliquod ipossibile atqz icōnemēs ducunt: atqz ita id quod reliquerant: rursus assumunt. Que facilius quisqz cognoscet: si prioribus analeticis opaz dederit. Horz tamē in presens talia prestabunt exēpla notitiā: sit i questione ppositum: an vlla origo tēporis fuerit. Quod q negare volet: id nimirū ratiocinatione firmabit nullo modo eē ortū: idqz directa rōcinatione hoc modo mōstrabit. tempus aut originem hz aut non. Sed qm mundus eternus ē (id enī paulisper argumēti gratia cōcedatur) mundus vō sine tempore eē nō potuit: tēpus quoqz eternū ē: s; qd eternum ē caret origine: tēpus igitur originem non habet. At si per ipossibilitatem idēz desideretur ostēdi: dicet hoc mō: tēpus aut originē hēt aut non: sed si tēpus habet originē nō fuit semp. Tempus aut hēt originē: fuit igitur quādo non fuit tempus: sed fuisse tempus est significatio temporis: fuit igitur tempus quādo nō fuit tēpus qd fieri non pōt. Nō est igitur vllū principium temporis: posito nāqz vt ab vllō principio ceperit: iconueniens quoddā atqz ipossibile cōtingit fuisse tempus quando non fuerit tēpus. Redditur itaqz ad alteram partē qz origine caret. Que vero ex negatione diuisio ē: cum p eam quēlibet argumēta sumuntur: fieri nequit vt vtrūqz sit qd affirmatiōe z negatiōe diuiditur. Itaqz sublato vno alterū manet: posito altero reliquū tollitur: vocaturqz hic a diuisione locus medi⁹ iter eos q ab ipso duci solēt: atqz eos qui extrinsecus assumuntur. Cum enī querit: an aliq tēporis sit origo: sumit qd eē origine: z ex ipso p ppiā consequentiaz de re ipsa que queritur fit ipossibilitatis syllogismus. Quo cōcluso redit ad prius quod verū esse necesse ē. Siquidē id quod ei oppositū est: ad ipossibile aliquod inconueniensqz pducit. Itaqz quoniā ex ipsa re: de qua querit fieri syllogismus solet qsi ab ipsis locus est deductus: quoniaz vero non in eo permanet: s; ad oppositū redit: qsi extrinsec⁹ sumit. Idcirco hic a diuisione locus iter vtrūqz mediis collocat. **C** At vō qui ex partitiōe sumuntur duplici sūt modo. Aliquotiens enī que diuiduntur: simul eē possūt: vt si vocē in significaciones diuidam⁹ omnes simul esse possunt: veluti cuz dicim⁹ āplector aut actionē significat: aut passionē: siml vtrūqz significare potest. Aliquotiēs veluti negationis mō q diuiditur simul eē nō possunt: vt aut sanus ē aut eger. fit autē ratiocinatio in pōze quidē modo diuisionis: tuz quia omnibus adest quod qrit vel non adest: tuz vō alicui adesse vō nō adesse qd alijs adfit aut minime. Nec in his explicādis diutius laboram⁹: si pōzes resolutorij vō topica Aristotelis diligētis animū lectoris instruxerit. Nam si querat: vtrū canis substantia sit atqz hāc diuisionē faciat collocator canis vō latrabilis aialis vō marine belue: vō celestis syderis nomē

est: demōstretqz p singula z canes latrabiles substantiā esse: marine quoqz beluā z sydus substantie posse supponi: monstrauit canē substantiā esse. Atqz hic quidē ex ipsis in questione propositis videbitur argumēta traxisse. At in talibz syllogismis aut san⁹ ē: aut eger: s; san⁹ est: nō igit est eger: sed san⁹ nō est eger igit est: vel ita: s; eger est: sanus igitur non ē: vel ita: sed eger nō ē: san⁹ igit est. Ab his que sūt extrinsecus sumptus est syllogismus idest ab oppositis. Idcirco ergo tot⁹ hic a diuisione locus iter vtrūqz medi⁹ eē perhibetur qui in negatione sit constitut⁹: aliquo mō quidē ex ipsis sumit: aliquo modo vō ab exterioribz venit. Si vō a partitione ducant argumēta: nūc quidez ab ipsis: nunc vō ab exterioribz copiaz prestant. **C** Et greci vidē. Themistij diligētissimi scriptoris ac lucidi: z oia ad facilitatē itelligētie reuocantis talis locorū videt esse partitiō. Que cuz ita sint: breuiter mihi locorū diuisio commemorāda est: vt nihil pter eas monstretur esse relictus: quod non itra eas probetur inclusus. De quo enī in qualibet questione dubitat: id ita firmabit argumētis: vt ea vel ex ipsis sumantur que in questione sūt cōstituta: vel extrinsecus ducant: vel quasi in confinio horum posita vestigent. At preter hanc diffinitionē nihil extra iueniri potest. Sed si ab ipsis sumitur argumētus: aut ab ipsoz necesse ē substantia sumatur: aut ab his que eas cōsequuntur: aut ab his q inseparabiliter accidūt: vō his adherent: z ab eozū substantia separari se iugis nō possūt: vel nō solēt. Quecumqz vō ab eozū substantia ducuntur ea aut in descriptione: aut in diffinitione sūt: z pter hec a nominis iterpretatione. Que vō ea velut substantiaz continentia cōsequunt: talia sūt vt vō generis vō differētie: vel itegri vel specierū: vel partiū loco circa ea que iquirunt assistāt. Itē vel cause vel efficiētis: vō materie: vō forme: vō finis: vō effect⁹ vel corruptionis: vel vsus: vel quantitatis: vō tēporis vō modi. Quod vō puz inseparabile vō ad adherēs accidēs nūcupat: id in cōmuniter accidētibus numerabit. Et preter hec quidez aliō quod cuiqz esse possit nō potest iueniri. Quibus ita positis spiciamus eos locos nūc quos dudū extrinsec⁹ pñuciabamus assumi. Ea enī que extrinsecus assumuntur: nō sūt ita separata atqz disūcta: vt nō aliquo mō qsi ex regione quadam ea que queruntur aspiciāt. Mā z similitudines z opposita ad ea sine dubio referunt qb⁹ similia vel opposita sūt lz iure atqz ordine videant extrinsec⁹ collocata. Sūt autē hec similitudo: oppositio maius min⁹ rei iudiciū. In similitudine enī: tū rei similitudo tū pportiois ratio cōtinet. Omnia enim similitudinē tenēt. Opposita vō in contrarijs: in priuationibus: in relationibus: in negationibus cōstāt. Comparatio vō maioris ad min⁹: quedā quasi similitudo rerū dissimilitudo est. Rerū enī per se similitudo in quantitate discretio maius ac min⁹ facit. Quod enī oī q litate: omniqz ratione diuisū ē: id nullo mō poterit cōparari. Ex rei vero iudicio que sunt argumēta qsi testimonij prebēt z sūt inartificiales loci: atqz omnino disuncti: nec re potius qz opinionē iudiciūqz sectantes. Transūptionis vero locus nunc qd in equalitate: nūc vō in maioris minorisue cōparatione cōstitit. Aut enim ad id qd est simile: aut ad id qd maius ac minus sit argumentorū rationumqz trasūptio hi vero loci quos mixtos esse pdixim⁹: aut ex casibz: aut ex coniugatis: aut ex diuisione nascunt. In qb⁹ omnibus consequentia z repugnātia custodit. S; ea q

dem que ex diffinitione: vel genere: vel differentia: vel causis argumenta ducuntur demonstratiuis maxime syllogisimis vires atq; ordinem subministrat: reliqua vero verisimilibus ac dialecticis. Atq; hi loci qui maxime i eorū substantia sūt: de quib; i qōne dubitatur ad pdicatiuos ac simplices: reliqui vō ad hypotheticos et cōditionales respiciūt syllogisimos.

Expeditis igit locis et diligēter tā diffinitionē q̄ exēploꝝ luce patefactis dicēdū videt̄ q̄o hi loci maxime marū sint differentie propositionū idq; breuiter neq; enim longa disputatione res eget. Omnes enim maxime propositiones vel diffinitionē continēt vel descriptionē: vel noīs itēptationē: vel totū: vel genus: vel partes: vel species: vel cetera: quibus differūt iter se maxime ppositiones. Nam in eo q; sunt maxime non differunt: sed i eo q; hec a diffinitione quidem. Illa vō a genere: alie vero veniunt ab alijs locis: et his iure differre: hiq; earum differentie esse dicuntur: sed quoniā diuisio Themistij patefacta est: nūc ad Marcū Tullij diuisionem transeamus.

De differentijs Topicis. Liber tertius.

Quod locorum differentias multipliciter varieq; tractamus: nihil mirum diligētibus ingenijs videri debet: cū manifestū sit: vnāquāq; rē multis sepe differentijs atq; in varias diuisionis figuras posse p̄tiri. Nā q̄a singulas res nō vna: s; plures sepe differentie cōprehēdūt necesse ē: vt secūduz differentiarum varietatē fiat etiā diuersitas diuisionū: vt et numeri nūc eas colligimus differentias: q; alij pares alij vō impares: nunc vō q; alij p̄mi: atq; scōpositi: alij scōdi: atq; cōpositi. Triangulorum etiā multis modis fieri partitionē geometricę discipline tenoz ostendit: iam tamē i oib; p̄ouidēdū ē: vt nihil extra i q̄libet diuisionis forma relinquatur: nihil vltra superflū ac p̄ter qd necesse ē: aggregetur: qua i re quid mirum videri debet: si cū antea p̄m Themistium locorū differentias dederimus: nunc diuersas s; Marcū Tullij depromamus. Lūi p̄posita breuiter partitione: atq; exēplis cōueniētib; expedita: tū demum quo differat vel quo congruat superius digeste diuisioni: quomō et altera cōcludat alteram: cōmemorabo. Nam cum Marcus Tullius omnem logicam facultatē: quā rationē diligentem differendi dixit: duas habere partes proposuerit vnā inueniēdi: alteram iudicandi: et cum locos esse diffiniētis argumenti sedes a quibus scilicet argumenta promuntur: argumentum etiā ratione: que rei dubie faciat fidē diuisionē locorū oīuz hoc modo fecit. Ex his inquit locis: i quibus argumenta inclusa sunt: alij i ipso herent: de quo agitur: alij assumuntur extrinsecus. Duas igit locorū spēs fecit. alios. n. i ipsis questionum terminis herere proposuit: alios extrinsecus assumi: atq; eos quidē: qui i ipsis herēt de quibus q̄ritur: tali diuisione partitur: i ipso loquit: tū ex toto: tum ex partibus eius: tū ex nota: tū ex his rebus: que quodāmodo effecte sūt ad id: d quo queritur. Extrinsecus autē ea dicunt: que absunt longe q; disiuncta sunt: post hec eum locum: qui ab effectis ducitur: i cōuenientia membra partitus est. hoc modo. Alia enī loquit sūt cōiugata alia ex genere: alia ex forma: alia ex similitudine: alia ex differentia: alia ex cōtrario: alia ex cōiunctis: alia ex antecedētib;: alia ex consequētib;: alia ex repugnātib;: alia ex

causis: alia ex effectis: alia ex comparatione maioris aut minoris aut parium. Quorum quidem omnium et natura breuiter attingenda ē extra ponēda. Eorum igitur locorū qui i ipso de quo agitur herent: primū eē dixit a toto. Totum vnus cuiusq; rei i diffinitionē constat. Omnis enim diffinitio rei: quam diffinit ad eam quatur: q; si vnaqueq; res tota est (nihil enim integrum esse nisi totum pōt.) diffinitionē quoq; totus eē necesse ē: id est que totā rei: quam diffinit substantiam claudit. Diffinitio vero ē oratio: q̄ vnus cuiusq; rei quidē esse designat. Ab hac ita ducit argumentum vt si sit questio: an arbores sint animalia: dicam.

Animal est substantia animata sensibilis. At arbor nō ē substantia animata sensibilis. tum claudā. Non sunt igitur arbores animalia.

Questio de genere: maxima propositio: vnde diffinitio abest: idē illud quoq; abesse: quod diffinitur loco a diffinitione. C; Partes nō sunt: quarum conuentu efficitur totū. P̄ partes etiā vocant̄ que diuidūt totū hec autē species: vel forme nuncupari solēt. A quib; hoc modo sumitur argumentū. Ab his quidē partib; quarū cōiunctione cōponitur totum hoc modo: vt si sit dubitatio: an anima sit corporea: partiemur animam velut his tribus partibus: q; vel vegetabilis viz vel sensibilis: vel itelligibilem p̄stet at neq; ipsum vegetare: neq; scire: neq; itelligere corporeale ē. Lūq; nulla pars sit corporealis a se oīno anima corporealis non eē mōstrata ē. Questio de genere id est an anima corpori subiiciatur vt generi. Maxima propositio: a quibus partes absunt: totum quoq; abesse: locus a partibus totum cōiugentibus. Itē ab his partibus: que totū diuidūt hoc mō: sit i questione an anima secundū locum moueatur. Dicā motus secundū locum tres spēs sunt: cōmētū: diminutio: p̄mutatio: anima vero neq; augetur: neq; minuitur: neq; ab alio loco transit ad aliū: nō igitur mouet: Questio de accidenti. Maxima propositio eadē q̄ supius: locus a partibus totū diuidentibus. CA nota vero argumentū ē. quotiēs ab itēptatione noīs: rei dubie fides q̄rit: hoc mō: vt si dubitetur: an philosophia sit bonum. Dicemus.

Philosophia est amor sapientie. Hic igitur rem non diffinitur.

At id bonum est. Philosophia igitur bonum est. imus: sed nomen diffinitione prodimus. Questio de genere. Maxima propositio: nominis itēptationē rem declarare. locus a notatione. C; Coniugata sunt: que ab eodē noīe flectunt̄ vt a iustitia iustum iuste. Ab his ita capitur argumentum: vt si queratur: an ridere gaudere sit. Dicemus: si risus gaudium est: et ridere gaudere est. Questio de accidenti: maxima propositio: cōiugatorum eandem esse naturam locus a coniugatis.

Genus est quod de pluribus specie differentiibus i eo q; quid sit predicatur. Ab hoc ita ducitur argumentum vt si queratur: vtrum anima numerus sit seipm mouens vt renocrati placuit. Dicemus.

Anima substantia est. Numerus vero substantia non est. Questio de diffinitione

igitur anima numerus non est. locus a genere maxima propositio. Quorum diuersa sunt genera: ipsa quoq; sunt diuersa. C; forma est quod de pluribus numero differentiibus in eo: q; quid sit predicatur. Ab hac fit argumentum hoc modo: vt si queratur: an color in subiecto sit: id approbabitur eo: quoniam album vel nigrum in subiecto sunt. A specie scilicet ad genus deducentes: questio de genere. Nam in subiecto